

Petr Chelčický

My blázni pro Krista

V jazyce 21. století

Petr Chelčický

My blázni pro Krista

V jazyce 21. století

My blázni pro Krista

Petr Chelčický

Petr Chelčický

My blázni pro Krista

Biblické odkazy jsou převzaty z Českého ekumenického překladu, Česká
biblická společnost, 1995.

Digitální vydání

vcelkakorektorka.cz

2026

Jazyková modernizace a poznámkový aparát © Pavel Dolejš 2026

Creative Commons BY-NC-SA 3.0 CZ

Úvod

Co když rozum, na který spoléháme, není totéž co moudrost – a co když se moudrost skrývá tam, kde bychom ji nehledali?

Traktát *My blázni pro Krista* rozvíjí slova apoštola Pavla a převrací zaběhlé představy o víře. Ukazuje, že opravdové následování Krista nemusí být pohodlné ani snadné. Může přinášet nejistotu i nepochopení. Naproti tomu „moudrá“ víra si často hledá snadnější a bezpečnější cestu.

Autor s jemnou, ale pronikavou ironií ukazuje, jak snadno se víra může vyprázdnit v pouhou vnější formu, a tiše se ptá: nehledáme i my spíše pohodlí než pravdu?

Modernizované znění přibližuje tento silný a nadčasový text dnešnímu čtenáři, aniž by ztratilo jeho naléhavost.

Ediční poznámka

Traktát *My blázni pro Krista* se dochoval ve dvou sbornících – v Pařížském a Arcibiskupském.

Toto modernizované znění vychází z textu dochovaného v Pařížském sborníku (fol. 173b–175b). Opírá se o jeho transkribovanou podobu, kterou zpřístupnil Jaroslav Boubín v edici *Petr Chelčický, Spisy z Pařížského sborníku* (Praha 2008).

Při převodu do jazyka 21. století byla zachována významová věrnost originálu, současně však byl text upraven tak, aby byl srozumitelný dnešnímu čtenáři.

V textu se objevují odkazy na biblická místa. Po jejich otevření se citace zobrazí v Českém ekumenickém překladu. Zpět se lze vrátit pomocí návratové šipky.

Ilustrační obrázek na přebalu byl vytvořen pomocí nástrojů umělé inteligence.

My blázni pro Krista

Zde následuje napomenutí ze slov svatého Pavla, která se ti zdají potřebná, a jsou ovšem potřebná každému, protože jsou zcela dokonalá. Pavel praví: „My jsme blázni pro Krista, ale vy jste moudří v Kristu.“^[1]

A tato apoštolova slova se nám zdají nerozumná, protože nejsme zvyklí chápat ani zakoušet Boží slovo, a proto se nám zdá těžko představitelné považovat se za „blázny pro Krista“ a jiné nazývat „moudrými v Kristu“. Ale je třeba rozumět, že svatý Pavel se nepovažuje za „blázna pro Krista“ v takovém smyslu, který by ho zbavoval pravé a dokonalé Kristovy moudrosti nebo jakéhokoli Božího dobra.^[2] Naopak převyšoval ostatní apoštoly Boží moudrostí v poznání nebeských věcí,^[3] ve službě Kristově^[4] i v každém ctnostném životě. To, že se nazývá „bláznem pro Krista“, vychází z domněnky zlých lidí, kteří pravé věci Kristovy i s jeho služebníky považovali za bláznovství.^[5] A také proto, že pro Krista dobrovolně pohrdli tělesným blahem a pokojem a opustili je,^[6] jsou světem považováni za blázny. Proto se apoštolové podle soudu a domněnky zlých lidí jako „blázni pro Krista“ poddali takovým útrapám: chudobě, hladu, žízni, nahotě, pronásledování, nepřízni, bití, věznění, hanění a křivdám sahajícím až na život.

A to všechno se na světě považuje za bláznovství: vydat svůj život takové bídě, být stále připraven na smrt pro Krista, nic pokojného ani bezpečného nečekat a tomu všemu se dobrovolně vydávat pro Krista.^[7] Svět nemůže nic považovat za bláznivější. Proto svatý Pavel s ostatními apoštoly říká: „My jsme blázni pro Krista.“

Jiným však říká: „Ale vy jste moudří v Kristu,“ to jest: „Ve víře, milosti a službě Kristu jste ‚moudří‘, když jste se vrhli do tělesného smýšlení[8] a do moudrosti zemské[9] a dovedete rozvážněji sloužit Kristu a žít v jeho víře než my ‚blázni‘. Vy si podle těla opatrně zařizujete službu Kristu v pokoji, abyste se pro Krista nedostali do takových nesnází jako my, a dbáte na to, abyste neměli nedostatek v tělesných dobrých věcech a nevystavovali se velké nepřízni zlých lidí.“ Proto jim na pokárání říká: „Ale vy jste ‚moudří v Kristu‘, ba sami sobě se zdáte moudřejší v této věci podle tělesné opatrnosti, takže se spolu se zlými lidmi domníváte o nás, že jsme ‚blázni‘, když se pro Krista vydáváme do utrpení.“

Z těchto slov lze pochopit, jak byli apoštolové „blázni pro Krista“, když pro Krista vydávali své životy do takové hanby a bezpráví. Z toho mohou moudří lidé poznat, jakou „moudrostí“ nynější apoštolové předčili ty první a jak si v Kristu našli tak „moudrou“ službu: místo chudoby majetek a bohatství, místo jejich hladu a žízně rozkoš, sytost a hojnost všech věcí, místo jejich neustálého putování klidné odpočívání – zřizují si pohodlné příbytky, měkká lože a jiné rozkoše – místo jejich námah a útrap veselé písně žáků, vymyšlené řády, veliké chrámy, hlasité zvony a hojné zapalování světél. Vymysleli mnoho jiných způsobů nábožnosti, přičetli je Kristu a nazvali je jeho službou a jeho řádem. V pokoji si místo apoštolské trpělivosti a namáhavého putování v nebezpečnostech přisvojili světskou moc s mečem, aby je v houfch ozbrojenců doprovázela. Místo nastavení líce[10] strhují jiné za hrdla, prolévají jejich krev[11] a brání tomu, aby jim v tom kdokoli zabránil nebo jim směl učinit cokoli protivného. Ačkoli mnoho mluví o mučednících a před lidmi blahoslaví jejich trpělivý a chudý život, sami však nechtějí snést ani slovo ani nejmenší příkoří. Proto si „moudře“ zjednali své věci v Kristu na rozdíl od oněch „pravých bláznů“ a užívají si na světě se světem pokoje, rozkoše a cti.[12]

A také jiné křesťany, „moudré“ ve víře Kristově, vedou k tomu, aby se Krista drželi jen málo a mdle skrze věci, které pro ně vymysleli a ustanovili. Ten lid, dávno odpadlý od Krista, udržují v mrtvé víře[13] skrze lež[14] a přičítají jej Kristu – lid plný všech přestoupení Božího zákona, ponořený do všeliké pohanské ohavnosti, v nečistoty, v nestydatou rozpustilost, v mnohotvárnou pýchu a v bezednou chamtivost.[15] V tom všem loví a hromadí majetek, jedni druhé klamou všelikými lstmi a jsou plní svárů, nenávisti, vraždění, násilí a loupeží.[16] A cokoli zlého chceš jmenovat, toho je plný ten lid, odešlý od Božího zákona.[17] Proto kněží zakrývají jeho šerednost vymyšlenými řády a lstivými pokáními, ukládají jim lhůty v jakýchsi zdánlivě dobrých věcech a tak je v Kristu ustavují svou vymyšlenou „moudrostí“. A tak je „Vy moudří v Kristu“ řečeno k velikému potupení těm, kdo milují svět, jsou oslepeni jeho bludem, a přece si chtějí v Kristově víře najít „moudrou“ cestu bez protivenství a bez pohanění.[18]

Biblické odkazy a vysvětlivky

[1] 1 K 4,10a

„My jsme blázni pro Krista, vy ovšem jste v Kristu rozumní.“

[2] Lk 21,15

„Neboť já vám dám řeč i moudrost, kterou nedokáže přemoci ani vyvrátit žádný váš protivník.“

[3] 2 Pt 3,15b

„A vězte, že ve své trpělivosti vám Pán poskytuje čas ke spáse, jak vám napsal i náš milý bratr Pavel podle moudrosti, která mu byla dána.“

[4] 2 K 11,23–27

„Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvláště nerozumně: já tím víc! Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře. Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízni, v častých postech, v zimě a bez oděvu.“

[5] 1 K 4,13b

„Až dosud jsme vydědenci světa, na které se všechno svaluje.“

[6] Fp 3,7–8

„Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi

nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic.“

[7] 1 K 4,9–14

„Skoro se mi zdá, že nás apoštoly Bůh určil na poslední místo, jako vydané na smrt; stali jsme se divadlem světu, andělům i lidem. My jsme blázni pro Krista, vy ovšem jste v Kristu rozumní; my jsme slabí, vy silní; vy slavní, my beze cti. Až do této chvíle trpíme hladem a žízní a nemáme co na sebe, jsme bití, jsme bez domova, s námahou pracujeme svýma rukama. Jsme-li tupeni, žehnáme, pronásledováni neklesáme, když nám zlořečí, odpovídáme laskavě.“

[8] Ř 8,6–7

„Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj. Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu.“

[9] Jk 3,15

„To přece není moudrost přicházející shůry, ale přízemní, živočišná, dábelská.“

[10] Lk 6,29

„Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili!“

[11] *Gn 9,6*

„Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím.“

[12] *1J 2,15b*

„Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není.“

[13] *Jk 2,17.26*

„Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá. Jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků.“

[14] *Ř 1,25a*

„vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli.“

[15] *Ga 5,19–21a*

„Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci.“

[16] Ř 1,29-32

„Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci.“

[17] Zj 22,15

„Venku zůstanou nečistí, zaklínači, smilníci, vrahové, modláři – každý, kdo si libuje ve lži.“

[18] 2 Tm 3,12

„A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování.“

Doslov

Traktát *My blázni pro Krista* není snadné čtení. Může zneklidnit a otevřít otázky tam, kde jsme si možná byli jistí.

Pavlova slova o „bláznovství pro Krista“ nevyzývají k nerozumu, ale k odvaze vidět víru jinak. Připomínají, že víra, která se spokojí s pohodlím, může ztratit svou hloubku.

Text nenabízí hotové odpovědi, spíše zve k přemýšlení o otázkách, které si nelze obejít.

Modernizované znění se snaží tyto myšlenky přiblížit dnešnímu čtenáři, aniž by ztratilo svou sílu.

Možná právě v tom, co se zdá nezvyklé, se může skrývat hlubší moudrost.

Obsah

[Úvod](#)

[Ediční poznámka](#)

[My blázni pro Krista](#)

[Doslov](#)